

MILIEUEFFECTBEOORDELING
BELEIDSPLAN RUIMTE HERENTALS
NIET-TECHNISCHE SAMENVATTING

Initiatiefnemer: **Stad Herentals**

Datum: **Februari 2025**

INHOUD

1.	Inleiding	1
2.	Regelgeving en procedures	2
2.1	Ruimtelijke beleidsplanning	2
2.2	Milieueffectrapportage	2
3.	Voorstelling van het studieteam	3
4.	Beschrijving van het Beleidsplan Ruimte	4
4.1	Inleiding	4
4.2	Strategische visie	4
4.3	Beleidskaders	4
4.3.1	Beleidskader 'Wonen en verdichten'	4
4.3.2	Beleidskader 'Groenblauwe netwerken'	5
5.	Methodologische aandachtspunten voor de milieubeoordeling	8
5.1	Doel van de strategische milieubeoordeling	8
5.2	Afbakenen van het studiebereik (scoping)	8
5.3	Diepgang van de milieubeoordeling	8
5.4	Alternatieven	8
5.5	Wisselwerking tussen planvorming en milieueffectbeoordeling	9
6.	Effecten van het beleidsplan ruimte	10
6.1	Impact van de strategische visie	10
6.2	Impact van het beleidskader 'Wonen en verdichten'	11
6.3	Impact van het beleidskader 'Groenblauwe netwerken'	15
7.	(Gewest)grensoverschrijdende effecten	19

1. INLEIDING

Het Beleidsplan Ruimte Herentals (BRH) zal de toekomstige ruimtelijke ontwikkeling van de stad sturen en vormgeven. Het plan bestaat uit een strategische visie en twee beleidskaders (met bijhorend actieplan), die samen de krijtlijnen schetsen voor de gewenste ruimtelijke ontwikkeling.

De ruimtelijke ontwikkeling van een stad genereert direct en indirect belangrijke milieueffecten, die zowel positief als negatief van aard kunnen zijn. Samen met het BRH werd dan ook een strategisch milieueffectrapport (plan-MER) opgemaakt.

Voorliggend document is de niet-technische samenvatting van dit plan-MER. De bedoeling van een dergelijke milieueffectbeoordeling is de effecten op het milieu (in de brede zin van het woord) van het beleidsplan in kaart te brengen, om de positieve effecten zoveel mogelijk te versterken en de eventuele negatieve effecten zoveel mogelijk te vermijden of te milderen.

Kenmerkend aan deze beoordeling is dat ze niet pas wordt uitgevoerd als het plan al 'af' is, maar tot stand komt via de wisselwerking tussen de opstellers van het plan en de MER-deskundigen. Op die manier kan het finale beleidsplan ruimte Herentals rekening houden met aandachtspunten die vanuit de MER-deskundigen werden geformuleerd, wat garant staat voor een robuust en duurzaam beleidsplan ruimte.

De effectbeoordeling heeft betrekking op de verschillende elementen van het plan: de strategische visie, de beleidskaders en het actieplan.

2. REGELGEVING EN PROCEDURES

2.1 Ruimtelijke beleidsplanning

Een ruimtelijk beleidsplan bestaat uit een strategische visie en één of meer beleidskader(s) die samen het kader aangeven voor de gewenste ruimtelijke ontwikkeling. Het ruimtelijk beleidsplan is erop gericht samenhang te brengen in de voorbereiding, de vaststelling en de uitvoering van beslissingen in de ruimtelijke ordening. Het is realisatiegericht.

De *strategische visie* omvat een visie op de ruimtelijke ontwikkeling voor de lange termijn en beschrijft de daarvoor te volgen beleidsstrategieën. Deze visie bevindt zich bijgevolg op een hoog abstractieniveau.

De *beleidskaders* bevatten in functie van de visie operationele beleidskeuzes voor de middellange termijn en bijhorende actieprogramma's voor hetzij een thema hetzij een gebiedsdeel. Beleidskaders beschrijven onder meer hoe en met wie de gewenste ruimtelijke ontwikkeling wordt gerealiseerd.

2.2 Milieueffectrapportage

Milieueffectrapportage heeft als doel de effecten van een plan of project in beeld te brengen, en zo bij te dragen aan een integratie van de aandacht voor het milieu in de besluitvorming.

De eerste stap in de procedure van de milieueffectrapportage voor het beleidsplan ruimte Herentals was de opmaak van een kennisgeving, die in essentie als doelstelling had het onderzoek aan te kondigen, en te beschrijven *wat* zou onderzocht worden (welke effecten, welke beoordelingscriteria, ...) en *hoe* dat zou gebeuren (welke methodes). De kennisgeving lag ter inzage van het publiek van 1 februari 2023 tot en met 2 maart 2023.

Op basis van de ontvangen inspraakreacties en adviezen stelde het Team Mer vervolgens richtlijnen op, die het kader vormen waarbinnen de MER-deskundigen hebben gewerkt bij de totstandkoming van het MER. De richtlijnen werden vastgesteld op 16 mei 2023.

Het plan-MER wordt zo optimaal mogelijk ingepast in de procedure voor het ruimtelijk beleidsplan. De wisselwerking houdt onder andere in dat:

- de adviesronde en publieke raadpleging voor de conceptnota van het ruimtelijk beleidsplan en de consultatie voor de kennisgeving van het plan-MER parallel georganiseerd en inhoudelijk op elkaar afgestemd werden;
- de input uit de adviesronde over het voorontwerp beleidsplan ruimte meegenomen werd in de opmaak van het ontwerp plan-MER;
- het openbaar onderzoek betrekking had op zowel het ontwerp beleidsplan als het ontwerp plan-MER

Dit betekent dat er niet eerst een ontwerp van ruimtelijk beleidsplan werd gemaakt dat daarna pas aan een milieueffectbeoordeling werd onderworpen, maar dat de milieueffectbeoordeling parallel verliep aan het totstandkomingsproces van het ruimtelijk beleidsplan en het planningsproces heeft geïnformeerd, vanaf de conceptnota tot aan de definitieve vaststelling van het beleidsplan.

3. VOORSTELLING VAN HET STUDIETEAM

Het plan-MER werd in opdracht van de stad Herentals opgemaakt door een team van deskundigen en gecoördineerd door een erkend MER-coördinator. In onderstaande tabel wordt het team voorgesteld.

Deskundige	Thema
Koen Couderé	MER-coördinator (MB/MER/EDA/222)
	Deskundige Klimaat
Anke Coolens	Deskundige Bodem en Water
	Deskundige Gezondheid
Cédric Dewymmer	Deskundige Ruimte, erfgoed en landschap
Toon Saelens	Deskundige Biodiversiteit
	Deskundige Mobiliteit

4. BESCHRIJVING VAN HET BELEIDSPLAN RUIMTE

4.1 Inleiding

Met de opmaak van een Beleidsplan Ruimte Herentals (BRH) neemt het stadsbestuur initiatief voor een vooruitstrevend ruimtelijk beleid. Het Beleidsplan Ruimte schetst een beeld voor het toekomstige Herentals. Het zal voor de komende decennia de leidraad zijn voor keuzes in de manier waarop we de ruimte in Herentals verder gaan gebruiken, inrichten, organiseren en ordenen. Het beleidsplan bestaat uit een strategische visie en twee beleidskaders: Beleidskader 'Wonen & Verdichten' en Beleidskader 'Groenblauwe netwerken'. In de strategische visie geeft de stad vorm aan een coherent toekomstbeeld voor de stad tot 2050. De twee beleidskaders bevatten strategieën en acties om op korte en middellange termijn naar de realisatie van de strategische visie te werken.

4.2 Strategische visie

In de aanloop naar het beleidsplan ruimte werden 9 ambities vooropgesteld. In de strategische visie worden ze gecombineerd tot 4 krachtige verhaallijnen:

- Verhaallijn 1: Kwalitatief groeien
- Verhaallijn 2: Open ruimte voorop
- Verhaallijn 3: Een netwerk van levendige wijken
- Verhaallijn 4: Vernieuwende mobiliteit

Voor een uitgebreide toelichting van de ambities en ruimtelijke strategieën wordt verwezen naar het ontwerp-beleidsplan.

4.3 Beleidskaders

Hieronder volgt een samenvatting van de twee opgemaakte beleidskaders. Voor een meer uitgebreide beschrijving wordt verwezen naar het ontwerp-BRH.

4.3.1 Beleidskader 'Wonen en verdichten'

In dit beleidskader gaan we aan de slag met de verhaallijnen 1 en 3; 'Kwalitatief groeien' en 'Netwerk van levendige wijken'.

Het beleidskader 'Wonen & Verdichten' richt zich op de uitdagingen en ambities in wonen en bedrijvigheid, met een focus op kwalitatieve stedelijke groei en het creëren van een netwerk van levendige wijken. Het beleid benadrukt de noodzaak om de bevolkingsgroei op te vangen binnen de bestaande bebouwde omgeving, terwijl open ruimte beschermd wordt. De verdichting moet uitgedacht worden vanuit het welzijn en gezondheid van de inwoners van Herentals. Hiervoor wordt ingezet op de ontwikkeling van een netwerk van levendige wijken.

Het kader stelt vijf hoofddoelstellingen voor. De eerste drie doelstellingen zijn gericht op de woonopgave. De laatste twee doelstellingen behandelen de verschillende thema's binnen de bedrijvigheid en het ondernemerschap in Herentals:

1. **Realistische stedelijke groei:** Herentals streeft naar groei op strategische locaties, met aandacht voor de regionale rol van de stad. Met een focus op het opvangen van groei in de stadskern en (in tweede instantie) in de dorpskernen, streeft Herentals naar leefbaarheid en bereikbaarheid, naast het behoud van open ruimtes. De stad erkent de uitdagingen van vergrijzing en ontgroening, en zet in op verdichting en kernversterking. Er wordt tot slot

doordacht omgesprongen met onbebouwde woonuitbreidingsgebieden. Vijf woonuitbreidingsgebieden zullen niet (verder) worden aangesneden.

2. **Woonaanbod op maat van verschillende doelgroepen:** Nieuwe woningen moeten de diversiteit aan huishoudens en behoeften van die diverse huishoudens accommoderen. Er wordt gepleit voor een mix van woontypen binnen nieuwe projecten om een gedifferentieerd aanbod te creëren. Specifieke aandacht gaat uit naar levenslang wonen door de introductie van levensloopbestendige woonvormen. Daarnaast wordt ook het belang van gezinsvriendelijke woonvormen en woonvormen met een vorm van collectiviteit benadrukt. Tot slot wordt de nadruk gelegd op het stimuleren van een betaalbaar woonaanbod. De uitbreiding van dat aanbod wordt in de eerste plaats voorzien binnen de groeikern, maar kan ook daarbuiten overwogen worden mits goede bereikbaarheid met openbaar vervoer en voldoende voorzieningen.
3. **Transformatie van het woonweefsel:** Aandacht voor de eigenheid van wijken en dorpen bij de ontwikkeling van nieuwe woonvormen. Er worden verschillende ontwikkelingsstrategieën aangereikt voor elk woonmilieu. In bepaalde omgevingen moet het mogelijk zijn om van de algemeen geldende harmonieregel¹ af te wijken voor projecten die tot doel hebben om waardevolle groenblauwe elementen te behouden én publiek toegankelijk te maken.
4. **Verweving van bedrijvigheid en werken in de stad:** Stimulering van verweefbare bedrijvigheid en strategische locaties voor kantoren en handel. Het beleid streeft naar een duurzame economische groei, waarbij de nadruk ligt op het stimuleren van lokale ondernemingen (in de kern) en het creëren van een aantrekkelijke, functionele mix van werken leefomgevingen. De stad identificeert strategische locaties voor kantoren, gericht op een optimale multimodale toegankelijkheid, en zet in op het behoud van een divers en levendig handels- en voorzieningenaanbod om leegstand te bestrijden.
5. **Verdichting en verduurzaming van bedrijventerreinen:** Herentals richt zich op het verdichten en verduurzamen van haar bedrijventerreinen, die voornamelijk zware industrie, groothandel en logistiek huisvesten. Met de groeiende economische activiteit en beperkte ruimte, streeft de stad naar het efficiënter gebruik van deze terreinen door hoger en compacter te bouwen, meervoudig ruimtegebruik te bevorderen, en voorzieningen te delen. Herentals wil klimaatrobuuste terreinen met minder verharding, meer biodivers groen en een boomkruinbedekking van minimum 30%, en streeft naar een aangename werkomgeving en betere multimodale logistieke ontsluiting.

4.3.2 Beleidskader 'Groenblauwe netwerken'

In het beleidskader 'Groenblauwe netwerken' wordt verder gewerkt op de verhaallijn 'Open ruimte voorop'. Met het beleidskader 'Wonen & Verdichten' maken we duidelijk dat verdichting op een doordachte manier kan gebeuren, waarbij het welzijn en de gezondheid van de Herentalsenaars voorop staat. Hier takken we met het beleidskader 'Groenblauwe netwerken' op aan.

Het beleidskader valt uiteen in vier doelstellingen. De eerste doelstelling gaat over de open ruimte als geheel. Vanaf de tweede doelstelling wordt dieper ingegaan op verschillende elementen van het Herentalse landschap.

¹ De harmonieregel is een concept dat gebruikt wordt om het karakter van een bepaalde omgeving te beschermen.

1. **Stad Herentals beschermt haar open ruimte:** Net zoals in de rest van Vlaanderen wordt open ruimte in Herentals stilaan een schaars goed. Herentals wil in de toekomst haar (bestemde) open ruimte beter beschermen tegen verdere stedelijke ontwikkeling. Het stimuleren van ontharding in de open ruimtegebieden vormt hierin een belangrijke pijler. Ook het verbinden van landschappen via ecologische corridors en het afwerken van landschaps- en dorpsranden moeten bijdragen tot de bescherming van de open ruimte. Herentals streeft naar 0 ha bijkomend ruimtebeslag tegen 2040.
2. **Stad Herentals creëert een robuust spons-landschap:** De waterstructuren van Herentals zijn de dragende krachten van het landschap. Door de klimaatverandering verliest het landschap in Herentals echter het vermogen om dit water vast te houden of juist te doen infiltreren waar en wanneer het nodig is. We willen de robuustheid van het sponslandschap Herentals terug versterken. Het plan is om Herentals om te vormen tot een sterk sponslandschap dat natuur, landbouw en veilige kernen ondersteunt door water vast te houden, te infiltreren en waar mogelijk, waterwinning toe te staan. Daarnaast wordt gestreefd naar een verhoogde zichtbaarheid en beleefbaarheid van water. Dit vereist samenwerking met diverse actoren en omvat maatregelen voor verschillende landschapstypes om wateroverlast aan te pakken, het verdrogend effect van snelle waterafvoer en grondwaterwinning te verminderen, en de waterlopen in Herentals aantrekkelijk en beleefbaar te maken.
3. **Stad Herentals zet in op een biodivers, leesbaar cultuurhistorisch landschap vol beleefbare natuur:** Herentals streeft naar het herstel van zijn natuurlijke landschappelijke basis om klimaatverandering aan te pakken en biodiversiteit te verhogen. De stad focust op uitbreiding en diversificatie van bossen, met een voorkeur voor loofbomen voor betere waterinfiltratie en biodiversiteit. Het versterken van biodiversiteit in alle groenstructuren is essentieel om monoculturen en onwenselijke insecten te bestrijden. Daarnaast wordt natte natuur geherintroduceerd door het herstellen van natte komgronden en het verweven van landbouw en natuur. Specifieke aandacht gaat naar het zichtbaar maken van paraboolduinen en het aanplanten van gebiedstyperende kleine landschapselementen om de ecologische en esthetische waarde te verhogen. Herentals zet ook in op het toegankelijk en beleefbaar maken van groene ruimtes voor recreatie, met het herkenbaar maken van recreatieve en cultuur-historische plekken, het creëren van zones voor intensieve en extensieve recreatie, en het bevorderen van verbindingen tussen de open ruimte en de kernen. Zo worden de natuurlijke en recreatieve kwaliteiten van Herentals versterkt voor bewoners en bezoekers. Bij de aanleg van nieuwe fietsverbindingen wordt rekening gehouden met de inpassing in de omgeving.
4. **Stad Herentals gaat voor levendige, groenblauwe kernen:** We passen de principes uit doelstelling 2 en 3 ook toe op schaal van de stadskern en de dorpen. Het bebouwde weefsel vormt daarbij een extra randvoorwaarde voor de groenblauwe strategieën. Herentals streeft naar levendige, groenblauwe kernen door de integratie van waterbeheer en vergroening in zowel publieke als private ruimtes. Belangrijke principes omvatten het afkoppelen van regenwater van de riolering om droogte te bestrijden en het creëren van bufferzones voor water tijdens piekbuien, door het gebruik van wadi's en infiltratievoorzieningen. Deze maatregelen verhogen niet alleen de biodiversiteit maar maken de stad ook aantrekkelijker en bestendiger tegen wateroverlast. Toekomstige projecten zoals het Vestenpark en de Groene Stadsboulevard focussen op het zichtbaar en beleefbaar maken van water, terwijl bufferzones langs de Ringlaan extra waterbuffering kunnen faciliteren. Daarnaast wordt van private eigenaren verwacht dat ze bijdragen door het implementeren van waterinfiltratie-oplossingen in tuinen en het optimaliseren van groene ruimtes. Het stadsbeleid omvat ook het verbinden van stedelijk groen met regionale groene netwerken, het creëren van groene (boom)verbindingen doorheen de stad, en het betrekken van bewoners bij het vergroenen

van Herentals, met een focus op biodiversiteit, belevingswaarde, en klimaatadaptatie. De stad hanteert de '3-30-300 - regel om de toegankelijkheid tot groenvoorzieningen voor iedereen te waarborgen.

5. METHODOLOGISCHE AANDACHTSPUNTEN VOOR DE MILIEUBEOORDELING

5.1 Doel van de strategische milieubeoordeling

Zoals eerder gesteld heeft het plan-MER in eerste instantie tot doelstelling om de positieve en negatieve gevolgen van het Beleidsplan Ruimte op hoofdlijnen in beeld te brengen door de principiële beleidskeuzes (strategische visie en beleidskaders) en het actieplan te beoordelen op hun effecten op het milieu (in de brede zin van het woord). Daarnaast formuleert het plan-MER ook een aantal aanbevelingen om eventuele negatieve effecten te milderen en om positieve effecten te versterken.

5.2 Afbakenen van het studiebereik (scoping)

Het afbakenen van het studiebereik moet ertoe bijdragen dat gefocust wordt op de essentie. Op die manier wordt het studiewerk toegespitst op zaken die er echt toe doen in het kader van een onderbouwde besluitvorming met betrekking tot het Beleidsplan Ruimte. Onnodige ballast wordt vermeden.

Gezien voorliggend milieueffectenonderzoek een onderzoek op strategisch niveau is zijn in deze fase van het onderzoek niet alle milieuthema's relevant. Om een onderscheid te maken tussen wat wel en niet relevant is in het milieuonderzoek wordt een selectie gemaakt van de meest relevante aspecten binnen de milieuthema's die toelaten om de beleidskaders uit het ruimtelijk beleidsplan te beoordelen op milieueffecten. Volgende thema's worden behandeld in het milieueffectrapport:

- Bodem en water
- Gezondheid en hinder
- Klimaat
- Mobiliteit
- Biodiversiteit
- Ruimtelijke aspecten
- Landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie

5.3 Diepgang van de milieubeoordeling

In het kader van een plan-MER voor een beleidsplan is het niet mogelijk om alle denkbare effecten gedetailleerd te onderzoeken. Het conceptuele niveau waarop de strategische visie en de beleidskaders worden beschreven, de schaal van het studiegebied, de ruimtelijke spreiding van de acties die voortvloeien uit de beleidskaders, de onduidelijkheid over de doorwerking van sommige acties, de veelheid aan potentiële acties en de tijdshorizon die voor ogen wordt gehouden zorgen ervoor dat de omvang van de effecten niet in kwantitatieve eenheden en met een groot ruimtelijk detailniveau kan uitgedrukt worden.

5.4 Alternatieven

In het plan-MER worden geen alternatieven voor het Beleidsplan Ruimte als geheel bestudeerd. Het Beleidsplan is immers tot stand gekomen als gevolg van grondig gevoerd interactief proces, waarbij meerdere pistes werden verkend, maar de "beste" opties uiteindelijk werden gekozen. In die zin vormt het Beleidsplan Ruimte een 'geoptimaliseerd' antwoord op de uitdagingen die aan de basis liggen van het plan. Door de wisselwerking tussen het plan-MER en de opmaak van het Beleidsplan Ruimte worden tijdens het proces vanuit de milieubeoordeling suggesties voor verfijning van het Beleidsplan of voor alternatieven of varianten gedaan, die deels meegenomen worden bij de totstandkoming van het Beleidsplan. Via deze wisselwerking worden dus de verschillende alternatieve "bouwstenen" van

het plan op hun merites beoordeeld, en die beoordeling komt tot uiting in de uiteindelijke keuzes die in het beleidsplan gemaakt worden.

5.5 Wisselwerking tussen planvorming en milieueffectbeoordeling

Het m.e.r.-proces werd zoveel mogelijk en van bij het begin geïntegreerd in het proces van de planvorming.

De doorwerking van het MER (en de ruimtelijke doorvertaling van de bevindingen ervan in de beleidskaders en acties) gebeurde dus niet onder vorm van de klassieke “milderende maatregelen”, maar door een voortdurende wisselwerking doorheen het proces. Het resultaat van deze benadering is dat het finale Beleidsplan zo goed als mogelijk aansluit bij de realisatie van de doelstellingen van het milieubeleid, zo weinig mogelijk neveneffecten heeft, maximaal klimaatrobust is en maximaal bijdraagt aan de principes van duurzame ontwikkeling.

6. EFFECTEN VAN HET BELEIDSPLAN RUIMTE

6.1 Impact van de strategische visie

Vanuit het thema **water** is het positief dat de strategische visie expliciet benoemt dat de creatie van een robuuste (open) ruimtestructuur met aandacht voor de onderliggende bodem- en fysische structuurkenmerken een prioriteit vormt. Dit draagt dan ook positief bij aan het tegengaan van fluviale en pluviale overstromingsrisico's en de verbetering van de structuurkwaliteit van enkele waterlopen. De strategische visie zou nog bijkomend expliciet ambities omtrent ontharding van publieke ruimtes, en de creatie van ruimte voor water kunnen opnemen.

De strategische visie draagt globaal positief bij tot de toetsingsvragen van de discipline **lucht en gezondheid**. De positieve effecten kunnen versterkt worden door het concretiseren van doelstellingen, zoals bv. de doelstelling rond sociale woningen. Verder kan ook het implementeren van het STOP-principe de reeds voorgestelde principes versterken, zeker in combinatie met een duidelijk auto-ontradend beleid. Een aandachtspunt is wel de omgevingskwaliteit, die een belangrijke randvoorwaarde vormt voor de creatie van bijkomende wooneenheden.

De strategische visie van het BRH bevat een aantal ambities die, als ze gerealiseerd worden, een positieve bijdrage kunnen leveren aan de doelstellingen van het thema **Klimaat**. Op het vlak van klimaatrobuustheid gaat het vooral om het voorzien van voldoende groenvoorzieningen, en het beschermen en versterken van de open ruimte en van de groenblauwe structuren in de stad. In termen van emissiereductie kan een positief effect verwacht worden van de doelstelling om nieuwe ontwikkelingen zoveel mogelijk te enten op de groeikernen van Herentals, wat kan bijdragen aan een vermindering van de transportgerelateerde broeikasgasemissies. Ook de ambitie om bij nieuwe ontwikkelingen voorzieningen te integreren op maat van elke wijk kan hieraan bijdragen. Het feit dat de strategische visie de dominantie van de auto wil doorbreken wordt positief beoordeeld.

Ook vanuit het thema **Mobiliteit** wordt het bundelen van functies en woningen in groeikernen positief beoordeeld. Dit verkleint immers de vervoersafstanden en biedt mogelijkheden voor meer fiets- en wandelinfrastructuur. Dit principe vergroot ook de kritische massa, nodig om een performant openbaar vervoerssysteem te kunnen uitbouwen en onderhouden en leidt tot een afname van de autoafhankelijkheid. Opvangen van groei in de kernen kan daarnaast ook de mobiliteit voor de oudere generatie vergroten, door de nabijheid van voorzieningen te verbeteren.

Een aandachtspunt is dat kernversterking een aanzienlijke impact kan hebben op het mobiliteits-systeem van de stad. Omwille van een hogere woondichtheid of dichtheid aan economische functies kan de verkeersinfrastructuur overbelast raken. De strategische visie houdt te weinig rekening met de werking van het mobiliteitssysteem als belangrijke voorwaarde voor slimme verdichting.

Het ontvlechten van fietsverkeer met zwaar gemotoriseerd verkeer kan de verkeersveiligheid verhogen, wat bij uitstek belangrijk is nabij de bedrijventerreinen in Herentals. Sowieso is de investering in infrastructuur voor de fietser nodig en positief; dit beleid zou actiever kunnen gevoerd worden. Geclusterd parkeren doet het aantal zoekkilometers dalen en vermindert zo de impact van autoverkeer op de stad.

Clusteren van voorzieningen in de kern en zuinig ruimtegebruik creëren ruimte voor ontharding en groene invulling van het (openbaar) domein. Groenblauwe verbindingen en groene inrichting van publieke ruimte dragen bij aan een verhoging van de natuurwaarde van het stedelijk weefsel en dragen potentieel bij aan een hogere lokale **biodiversiteit**. Momenteel benadrukt de strategische visie echter te weinig het belang van biodiversiteit van dit publiek groen.

Het is positief dat de natuur zijn landschapsvormende functie mag vervullen. Er wordt vooropgesteld dat toekomstige beslissingen over ruimtelijke inrichting hierop worden afgestemd, maar het beleidsplan bevat geen kader dat zo'n beleid verankert. De uitbouw van een klimaatrobuust netwerk creëert ruimte voor natuur, al mag er meer nadruk gelegd worden op de opportuniteiten van een biodivers landschap.

Het is positief dat de gemeente de inname van onbebouwde **ruimte** wil inperken. De open ruimte die dan gevrijwaard wordt bevat een weefsel van landbouw, natuur en biodiversiteit. Zo'n mozaïek kan veel koppelkansen creëren, zoals bijvoorbeeld groenblauwe corridors die ook trage wegen vormen of KLE's, die zowel landbouw als biodiversiteit ten goede komen.

De strategische visie zet in op de ontwikkeling van Herentals, door het aanpakken van demografische uitdagingen en het bevorderen van duurzaamheid en toekomstgerichte ontwikkelingen, waarbij **erfgoed** een vernieuwende rol speelt. De stad legt de nadruk op het behoud en de versterking van open ruimtes en groenblauwe netwerken, met bijzondere aandacht voor de Kleine Nete, en streeft naar een verwevenheid van landbouw, natuur en biodiversiteit. Leefbaarheid in wijken wordt verhoogd door de verbetering van publieke ruimtes en voorzieningen, terwijl vernieuwende mobiliteitsoplossingen bijdragen aan een duurzamere stad en de versterking van de relatie tussen stedelijke structuren en **landschappelijke waarden**.

6.2 Impact van het beleidskader 'Wonen en verdichten'

Thema Water

Gerichte verdichting maakt de vrijwaring van het openruimtegebied voor verharding en een efficiënte waterzuivering mogelijk, wat de (oppervlakte)waterkwaliteit mogelijk verbetert en in de toekomst lozingen kan voorkomen. Eén van de basishoudingen van het beleid is het respecteren van de groenblauwe structuren (cf. het principe 'Afwijkend bouwen met oog op versterken groenblauw netwerk' en de vergroeningsstrategie). Deze basishouding vormt een solide uitgangspunt om gericht naar de structuur van het (oppervlakte)water en de bodemstructuur te kijken. De voorgestelde algemene 'vergroeningsstrategie' draagt positief bij aan het voorkomen van (pluviale) overstromingen en het beperken van droogte in het stedelijk weefsel. De algemene strategie kan echter nog versterkt worden door groendaken in alle woonmilieus te stimuleren.

Het beleid focust bijkomend op het verweven van verweefbare bedrijvigheid en het efficiënt inrichten van de bedrijventerreinen, waarbij ook aandacht wordt besteed aan de integratie van water. Hierbij kunnen principes inzake ontharding nog explicieter opgenomen worden. Ook de keuze om specifieke WUGs te vrijwaren en ook op de bedrijventerreinen in te zetten op de klimaatrobuustheid dragen positief bij tot de vermindering van het overstromingsrisico en kans op droogte.

Thema Gezondheid

Het beleidskader 'Wonen en Verdichten' draagt voor zowel milieukwaliteit als leefkwaliteit positief bij aan het behalen van de doelstellingen voor gezondheid. Dit positief effect is te wijten aan de gerichte opvang van bijkomende groei op locaties met een hoog voorzieningenniveau en goede bereikbaarheid, waardoor de auto meer aan de kant kan blijven staan, mensen zich meer actief kunnen verplaatsen en sociale interacties in de hand gewerkt worden.

Een tweede belangrijke beleidskeuze die bijdraagt aan de positieve impact van het beleidskader 'Wonen en verdichten' is de algemene vergroenings- en mobiliteitsstrategie. De vergroeningsstrategie draagt bij tot de vermindering van hittestress in de woonmilieus, heeft positieve impact op de mentale gezondheid (stress-reducerend effect) en draagt eveneens (beperkt) positief bij tot de verbetering van

het lucht- en geluidsklimaat. Toch blijft het voorkomen van hinder de meest effectieve manier om lucht- en geluidshinder te voorkomen en te verminderen.

Het principe 'afwijkend bouwen met het oog op versterken groenblauw netwerk' vormt een hefboom om waardevolle groenblauwe elementen te behouden en toegankelijk te maken voor publiek. Door het principe in te zetten kan er gewerkt worden aan een kwaliteitsvolle, gezonde omgeving, waarin ruimte voor groen en publieke ruimte voorzien wordt.

Ook de mobiliteitsstrategie brengt positieve effecten i.k.v. milieukwaliteit met zich mee. Bij enkele woonmilieus is het ontraden van autogebruik een bijkomende stap om hinder ten gevolge van lucht- en geluidskwaliteit te beperken, en vormt de milieukwaliteit een aandachtspunt voor de ontwikkeling van bijkomende wooneenheden.

Met betrekking tot het aspect externe veiligheid blijkt dat de verdichting van de belevingskern, de kernversterkende wijken en de dorpskernen van Morkhoven en Noorderwijk vanuit veiligheids-perspectief geen specifieke lokale risico's meebrengt, aangezien deze zones buiten de consultatiezones (van huidige bedrijvigheid) vallen. Enkele delen van het perifeer weefsel en de woonwijken in de stadsrand vallen binnen de (huidige) contouren van consultatiezones. Het beleid kiest in het perifeer woonweefsel voor een bestendiging van het huidig karakter en het uitdoven van verdere ontwikkelingsmogelijkheden, en voor de woonwijken in de stadsrand voor zachte vormen van verdichting. Dat laatste kan samengaan met een uitbreiding van de kwetsbare populatie. De mate waarin hierdoor een bijkomend risico gegenereerd wordt valt verder te onderzoeken op een meer gedetailleerd planniveau, wanneer er meer gedetailleerde gegevens voorhanden zijn.

Thema Klimaat

Het beleidskader 'Wonen en verdichten' kan bijdragen aan een reductie van broeikasgasemissies door de ruimtelijke condities te scheppen voor het verkorten van de verplaatsingsafstanden en het verduurzamen van de mobiliteit. Verdichten kan ook bijdragen aan het vergroten van de potenties voor een efficiënte (al dan niet collectieve) duurzame energievoorziening, en aan een grotere energie-efficiëntie van het gebouwenpatrimonium.

Een effect van de keuzes die gemaakt worden in het beleidskader 'Wonen en Verdichten' is dat de klimaatrobuustheid niet verder achteruitgaat, als gevolg van de keuze om de groei grotendeels op te vangen in de kernen. In (delen van) een aantal woonuitbreidingsgebieden waarin niet meer wordt gekozen voor bebouwing wordt expliciet ingezet op vormen van landgebruik die kunnen bijdragen aan het verhogen van de klimaatrobuustheid. Ook bepaalde keuzes die van toepassing zijn op nieuwe ontwikkelingen in de bebouwde omgeving (zoals hogere en gestapelde bebouwing om ruimte te laten voor groen en water) kunnen bijdragen aan een verhoging van de klimaatweerbaarheid.

De vergroeningsstrategie, die gericht is op het vergroenen en ontharden van de publieke ruimte, kan bijdragen aan het verhogen van de klimaatrobuustheid van de omgeving. Om op het vlak van hitte een betekenisvol effect te krijgen zou wel explicieter moeten ingezet worden op het creëren van 'hoog' groen (bomen). In termen van effectiviteit zal veel afhangen van de schaal en het tempo van realisatie. Het effect op niveau van de stad of van het woonmilieu als geheel zal vermoedelijk eerder klein zijn.

Positief is zeker dat het beleidskader de mogelijkheid voorziet om af te wijken van de algemeen geldende 'harmonieregel' voor projecten die tot doel hebben om waardevolle groenblauwe elementen te behouden én publiek toegankelijk te maken.

Het beleidskader stelt terecht dat de bedrijventerreinen, gezien hun oppervlakte, een bepalende rol kunnen spelen in het klimaatrobuust maken van Herentals, en stelt dan ook (ambitieuze) maatregelen voor. Het feit dat de stad in de toekomst een gedetailleerd beleidskader voor deze bedrijvigheid zal opmaken kan helpen de maatregelen meer te operationaliseren.

Thema Mobiliteit

De stad Herentals richt zich op het bundelen van economische voorzieningen in de kernen, met goede toegang tot openbaar vervoer. Dit verkleint vervoersafstanden en verhoogt de multimodale bereikbaarheid. De mobiliteitsstrategie binnen het beleidskader verbetert de toegankelijkheid van economische gebieden, met een focus op het kernwinkelgebied, dat bereikbaar is via openbaar vervoer en Vervoer Op Maat, fietsassen en trage verbindingen. Parkeren wordt geconcentreerd om het gebied toegankelijk te houden.

Herentals wil het ruimtelijk rendement van zijn bedrijventerreinen verhogen door compacter te bouwen en meervoudig ruimtegebruik te stimuleren. Deze clustering van bedrijvigheid draagt bij aan de kritische massa voor een beter openbaar vervoer en infrastructuur voor zachte weggebruikers. Dit maakt de terreinen ook beter bereikbaar voor goederentransport door clustering van vervoer en strategische inplanning van laad- en loszones. Het wordt ook positief beoordeeld dat wordt rekening gehouden met een veilige en duurzame ontsluiting van verweefbare bedrijven bij de bepaling of locaties in aanmerking komen voor de inpassing van zulk bedrijf.

Stad Herentals wil realistische groei opvangen in afgebakende groeikernen, met nadruk op plaatsen met veel voorzieningen en openbaar vervoer (OV). De beperkte OV-nabijheid in de dorpskernen vereist echter uitbouw van een beter OV-systeem om groei op te vangen, in combinatie met de het reeds goede voorzieningenniveau.

Kernversterking en verdichting beïnvloeden het mobiliteitssysteem en kunnen hinder zoals geluidsbelasting, luchtvervuiling en verkeersonveiligheid veroorzaken. 'Slimme verdichting' houdt rekening met deze randvoorwaarden door gelijktijdig maatregelen te nemen om het autogebruik en bijhorende hinder te doen dalen, maar dit aspect ontbreekt in het huidige beleidskader. Er wordt wel benadrukt dat verdichting gekoppeld dient te worden aan het toevoegen van extra buurt- of wijkgroen, wat slimme verdichting ten goede komt.

Dit beleidskader zou de vervoersafstanden kunnen verkorten en de nabijheid van openbaar vervoer kunnen vergroten, wat de uitstoot van fossiele brandstoffen zou verminderen. Echter, de nabijheid van voorzieningen en OV garandeert nog niet het gebruik van duurzame vervoersmodi. Het beleid moet daarom het autogebruik ontmoedigen en actief alternatieve vervoersmodi stimuleren.

Door auto's uit het kernwinkelgebied te weren en parkeren te clusteren, wordt de verkeersveiligheid voor zachte weggebruikers ook daar verbeterd, maar dit vereist ook maatregelen die autogebruik ontmoedigen. Fietszones en trage wegen worden gepland in belangrijke gebieden, wat de veiligheid en het gebruik van de fiets bevordert. Voor een effectief openbaar vervoersysteem is echter een duidelijke visie nodig, vooral langs de ABO-as. De ontwikkeling van de ABO-as dient de shift naar een duurzame modal split te ondersteunen, niet het aantrekken van gemotoriseerd verkeer richting het centrum van de stad.

Verdichting van bedrijventerreinen vermindert de noodzaak om nieuwe ruimtes aan te snijden en verhoogt de verkeersveiligheid door verkeersstromen te scheiden. Het beleidskader laat echter na om ruimte te creëren voor veilige routes voor zachte weggebruikers op bedrijventerreinen, wat belangrijk is voor de verkeersveiligheid en het stimuleren van duurzaam woon-werkverkeer.

Thema Biodiversiteit

De strategische afbakening van groeikernen bevordert de verdichting en versterking van kernen, zodat in andere delen van de stad ruimte kan worden gelaten voor open ruimte en natuur, hoewel hier geen garantie op een biodiverse invulling bestaat. Het stedelijke beleid benadrukt wel het behoud van groenblauwe netwerken en het behoud van bestaande woonuitbreidingsgebieden als openruimte-

gebieden met eventueel een biodiverse groenblauwe invulling. Dit draagt bij aan de toename van waardevolle natuur en kleine landschapselementen. Daarbij komt ook dat er afwijkend kan gebouwd worden, waarbij de harmonieregel lokaal niet wordt gevolgd, voor projecten die waardevolle groenblauwe elementen behouden en publiek toegankelijk maken. Het beleidsplan koppelt de verdichtingsstrategie binnen kernversterkende wijken ook aan een kwaliteitsslag, door het toevoegen van extra buurt- of wijkgroen.

De stad erkent het belang van groenvoorzieningen, gevelgroen en groendaken, en streeft naar het bevorderen van biodiversiteit en natuur, zelfs in verstedelijkte gebieden. Door de sterke afbakening van strategieën per woonmilieu worden nuttige strategieën jammer genoeg beperkt tot specifieke gebieden.

Het verdichten en verweven van functies in de kernen kan leiden tot verhoogde barrièrewerking door bijkomende bebouwing, maar buiten deze groeikernen wordt meer open ruimte behouden, wat de barrièrewerking vermindert. Verder wordt verdichting in de stadsrand en het perifeer weefsel niet toegestaan, wat verdere versnippering voorkomt, hoewel er nog steeds de mogelijkheid is om binnen bestaande verkavelingen te bouwen, en er nog veel slechtgelegen percelen met een woonbestemming buiten de groeikernen liggen. Het wordt aanbevolen om het beleid van 'geen bijkomende bebouwing buiten de kernen' te verankeren.

Het beleidskader stelt private buitenruimtes voor elke woning voor als een kwaliteitskenmerk van gezinsvriendelijke woningen en laat daarbij de kans liggen om collectieve biodiverse tuinen aan te moedigen, die versnippering van het tuinlandschap tegen gaan.

De verdichting van de groeikernen in Herentals kan een toename van verstoring veroorzaken, zoals meer geluid, licht en vervuiling door toegenomen verkeer. Dit kan ertoe leiden dat sommige schuwe soorten deze verstedelijkte kernen blijven zien als onoverkoombare barrières, ondanks de versterking van het groenblauwe netwerk.

Thema Ruimte

Met het beleidskader wonen en verdichten zet Herentals in op een realistische stedelijke groei, met de ontwikkeling van nieuwe woningen op strategische locaties om de bevolkingstoename te accommoderen, terwijl het ook een belangrijke regionale rol op zich neemt. De stad streeft ernaar een divers woonaanbod te creëren dat aansluit bij de behoeften van verschillende huishoudens en doelgroepen, en wil het woonweefsel aanpassen met respect voor de unieke eigenschappen van elk woonmilieu. Deze doelstellingen dragen bij aan een verhoging van de ruimtelijke efficiëntie en belevingswaarde, waarbij verweving van functies, met de nadruk op groenblauwe functies, als hefboom wordt ingezet. Deze ingrepen dragen daarnaast bij aan het verhogen van het woon- en voorzieningenaanbod en de ruimtelijke (gebruiks)kwaliteit.

Afhankelijk van de locatie kan het principe "afwijkend bouwen met oog op versterken van het groenblauw netwerk" gehanteerd worden, wat bijdraagt tot een hogere ruimtelijke efficiëntie en een ruimtegebruik afgestemd op de ruimtelijke (groene) kwaliteiten.

De laatste twee doelstellingen richten zich op bedrijvigheid. Ook het stimuleren van verweefbare bedrijvigheid binnen de stad en het streven naar verdichting en verduurzaming van de bedrijven-terreinen, waarbij gezocht wordt naar manieren om groei op te vangen binnen de bestaande oppervlakte, draagt bij aan het verbeteren van de ruimtelijke efficiëntie, functieverweving en ruimtelijke (gebruiks)kwaliteit. Deze doelstellingen dragen daarnaast ook bij aan de verhoging van de werkgelegenheid en mogelijkheden tot duurzaam vervoer. Het beleidskader kan echter versterkt worden door sterker in te zetten op het verminderen van het bijkomend ruimtebeslag.

Het beleidskader zet in op de verweving van verweefbare bedrijvigheid in de kerngebonden woonmilieus, waarbij een aantal criteria voor de afweging ervan worden gesuggereerd. In het beleidskader ontbreekt echter een actie omtrent de verdere concretisering van de afwegingscriteria voor inpasbaarheid.

Thema Landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie.

De doelstellingen binnen dit beleidskader dragen bij aan een verhoging van de belevingswaarde, waarbij erfgoed wordt ingezet, maar ook aandacht wordt geschonken aan visuele facetten via de implementatie van groen(blauw) in het straatbeeld. Deze ingrepen dragen daarnaast bij aan landschapsecologische waarden. De laatste twee doelstellingen zetten voornamelijk in op visuele en ecologische landschapswaarden via het stimuleren van verweefbare bedrijvigheid binnen de stad en streven naar verdichting en verduurzaming van de bedrijventerreinen, waarbij gezocht wordt naar manieren om groei op te vangen binnen de bestaande oppervlakte en bij te dragen aan klimaatdoelstellingen. Voornamelijk voor verweefbare bedrijvigheid kan het beleidskader extra input geven op vlak van erfgoed.

6.3 Impact van het beleidskader ‘Groenblauwe netwerken’

Thema Water

Het beleidskader ‘Groenblauwe netwerken’ focust op het behoud en de versterking van de Herentalse open ruimte en zet in op het beperken van bijkomende verharding, wat voor zowel bodem als water positief is. De strategische ruil van gronden wordt voorzien, waardoor (eventueel overstromingsgevoelige) locaties van bebouwing gevrijwaard kunnen worden en hun rol als (open ruimte) infiltratie- of bufferingsgebied kunnen volbrengen. Het beleid zet eveneens in op het gericht infiltreren van hemelwater in verschillende zones van het landschap (heuvelruggen, flanken...), wat zowel het overstromingsrisico alsook het risico op droogte in deze zones vermindert. Het beleid focust eveneens op (lokale) peilgestuurde drainage, wat het overstromingsrisico en kans op droogte voor de landbouw vermindert.

Het beleid zet ook in op het versterken van KLE’s op verschillende plekken in de open ruimte, wat het overstromingsrisico en kans op droogte doet afnemen, door een vertraagde infiltratie en een verbeterde bodemstructuur. In kader van de waterkwaliteit vormen het versterken van de oevers, het voorzien van bufferzones rondom de sloten en de aanleg van winterbeddingen, een positieve bijdrage aan de (oppervlakte)waterkwaliteit. Het beleidskader focust ook op het lokaal infiltreren van regenwater in de bebouwde ruimtes (in zowel publieke als private ruimtes), wat positief bijdraagt aan het verminderen van het overstromingsrisico en droogte. Het beleid kan nog versterkt worden door het extra expliciet benoemen van ontharding.

Thema Gezondheid

Het beleidskader ‘Groenblauwe netwerken’ draagt beperkt positief bij tot de doelstellingen inzake milieukwaliteit en draagt positief bij wat betreft de doelstellingen inzake leefkwaliteit. Het beleidskader focust op de bescherming en versterking van de open ruimte, wat de veerkracht van het open ruimtesysteem bevordert en zo ook haar ecosysteemdiensten betrouwbaarder maakt (One Health Principle). De verknoping van de open ruimtes met de bebouwde weefsels en de dooradering ervan draagt positief bij tot de leefbaarheid en mentale gezondheid, en kan stimulerend werken om vrije tijd actief te spenderen.

Thema Klimaat

Het beleidskader 'Groenblauwe netwerken' bevat elementen die een (beperkt) positief effect op het vastleggen van koolstof in bodem en vegetatie kunnen hebben. Vooral de ambitie om veengebieden te vernatten en herstellen is positief. Bosuitbreiding, het aanplanten van bomen en kleine landschapselementen, en de herintroductie van elzen-wilgenstruwelen langs de beken en rivieren kunnen bijdragen aan bijkomende koolstofvastlegging.

Als gevolg van het beleidskader 'Groenblauwe netwerken' zal de klimaatweerbaarheid die samengaat met de open ruimte waarschijnlijk niet substantieel toenemen. Een positief effect kan wel verwacht worden van de ambitie om de verhardingsgraad terug te dringen, met name op bepaalde wegsegmenten en op grootschalige bedrijventerreinen. Ook de ambitie om private tuinen te vergroenen is positief, voor zover dit op voldoende grote schaal kan worden uitgerold.

Herentals wil van haar grondgebied een robuust sponslandschap maken, wat onder meer inhoudt dat maatregelen worden genomen die water vasthouden en infiltratie bevorderen. Dat is positief, al is niet altijd even duidelijk wat de rol van de gemeente is, en over welke hefbomen ze beschikt. In veel gevallen sluit de gemeente zich aan bij reeds bestaande of geplande projecten. Het beleidskader stelt voor om waar mogelijk water dat in de kernen valt, lokaal in de bodem te laten infiltreren. Deze strategie wordt toegepast in de publieke ruimte, maar de stad wil dit ook aanmoedigen bij private projecten (bv. in tuinen).

De term 'groenblauwe netwerken' uit de titel van het beleidskader lijkt voor wat betreft de bebouwde omgeving toch vooral betrekking te hebben op bestaand groen, in combinatie met bijkomende bomen en groenvoorzieningen langs enkele grote assen. Vergroening op wijk- en straatniveau komt niet echt uit de verf. Anderzijds kiest de stad er expliciet voor om de zogenaamde 3-30-300 regel op haar grondgebied in praktijk te brengen, doe het uitwerken van een actiegericht en gedetailleerd plan. Als die actie wordt uitgevoerd kan een positief effect verwacht worden.

Thema Mobiliteit

Het beleidskader voorziet geen duidelijke visie of strategieën voor de bereikbaarheid van de toeristische en natuurlijke hotspots, die idealiter zowel met openbaar vervoer als met wandel- en fietspaden toegankelijk zouden moeten zijn vanuit de dichter bebouwde delen van de stad.

Een centrale poort in de vallei van de Kleine Nete zal toegang bieden tot recreatiegebieden, waarbij ingezet wordt op een beter bereikbaarheid van het Netepark via trage verbindingen.

Stad Herentals heeft de ambitie om haar open ruimte te beschermen en verdere ontwikkelingen te beperken. Dit beleid helpt versnippering van het landschap voorkomen, wat de toegankelijkheid voor zachte weggebruikers verhoogt. Daarnaast worden vervoersafstanden vermindert door bouw in de open ruimte tegen te gaan. Toch laat het beleidskader kansen liggen om ontsnippering en het verwijderen van barrières aan te pakken om de doorwaadbaarheid van het landschap te verbeteren.

Hoewel het netwerk aan trage wegen voornamelijk gericht is op recreatieve doeleinden, biedt het ook kansen om de bereikbaarheid van woningen en voorzieningen te vergroten.

Thema Biodiversiteit

Stad Herentals zet in op het behoud van open ruimte en verbetering van groenblauwe verbindingen. Ze onderschrijft ook de doelstelling om tegen 2040 geen bijkomend ruimtebeslag meer te hebben. De stad richt zich ook op ontharding, wat de hydrologische cyclus ondersteunt. Er is echter een gebrek aan actieve onthardingstrajecten of burgerbewustwording.

Herentals erkent het belang van waterstructuren en streeft naar een sponslandschap. Door ruimte te maken voor waterinfiltratie en -buffering wordt de biodiversiteit, vaak afhankelijk van een goede waterhuishouding, gestimuleerd. Het is positief dat de landschappelijke basis en van nature voorkomende ecosystemen worden aangehaald als visie voor de open ruimte. Het beleidskader is echter zeer gedetailleerd en zou leesbaarder zijn als het zich zou beperken tot de hoofdlijnen en strategieën.

De ambitie voor een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan ter hoogte van de valleigebieden is positief, aangezien dit verschillende aspecten van open ruimte op elkaar kan afstemmen om een aaneengesloten waardevolle groen corridor te vormen. Het inzetten op biodiversiteit in gebieden die een barrière vormen, zoals intensieve landbouwgebieden of tuinen, draagt bij aan ontsnippering. Het uitbreiden van het groenblauwe netwerk naar de kernen, via groene assen en boomverbindingen, zorgt eveneens voor extra verbindingen. Verder wordt de open ruimte toegankelijk gemaakt voor de zachte weggebruiker. De stad voegt daar terecht aan toe dat bij de aanleg van nieuwe fietsverbindingen rekening dient gehouden te worden met de inpassing in de omgeving, zowel naar materialisatie als gewenste gebruiksintensiteit. Hier ontbreekt de randvoorwaarde dat geen nieuwe barrières mogen gecreëerd worden door bijvoorbeeld suboptimaal gelegen fiets- of wandelverbindingen.

Soorten zoals de grote en kleine modderkruiper, heikikker, poelkikker, beekprik en rivierdonderpad profiteren van het behoud en herstel van de sponswerking in de valleigebieden. Het infiltreren en bufferen van hemelwater is essentieel voor de groei van vegetatie, wat leidt tot behoud van soortenrijke landschappen. Bij het bepalen van gewenste ecosystemen mag meer rekening worden gehouden met de hydrogeomorfologie en biochemie van het gebied. De kaarten van "Potentieel Natuurlijke Vegetatie" kunnen hierbij als leidraad dienen.

Biodiversiteit is een leidend principe in de visie van Herentals voor het landschap en specifiek zijn bossen, waarbij een diverser landschap leidt tot meer habitats en niches voor soorten. In de stedelijke kernen, die vaak dicht bebouwd en verhard zijn, kan de introductie van groen, zoals ecologische tuinen en groene verbindingen, nieuwe habitats creëren voor soorten en daarmee de biodiversiteit verrijken.

Thema Ruimte

Met het beleidskader groenblauwe netwerken zet Herentals zich in voor de bescherming en verbetering van haar open ruimtes, door ontharding te stimuleren en zo de schaarse groene gebieden te behouden. Er wordt gewerkt aan het creëren van een robuust sponslandschap dat beter in staat is om water vast te houden en te infiltreren, wat essentieel is in het licht van klimaatverandering. De stad bevordert ook een biodiverse en historisch leesbare omgeving door natuur te herstellen en recreatieve netwerken af te stemmen op de natuurlijke omgeving om de belevingswaarde te verhogen. Tenslotte wil Herentals levendige, groenblauwe stedelijke kernen ontwikkelen, waarbij groenblauwe strategieën ook binnen het bebouwde weefsel toegepast worden.

Met deze doelstellingen draagt het beleidskader voornamelijk bij aan het verweven van groenblauwe functies met het bestaande weefsel en het verhogen van het recreatieve aanbod. Het beleidskader zou versterkt kunnen worden door ook uitspraken te doen over landbouw en voedselproductie, en het terugdringen van (bijkomend) ruimtebeslag op te nemen.

Het actieplan bevat concrete en haalbare acties, die een positieve bijdrage kunnen leveren aan het behalen van de doelstellingen. Desondanks valt op dat de opgenomen acties niet overeenkomen met het vooropgestelde ambitieniveau van de beleidskaders.

Thema Landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie

Met het beleidskader groenblauwe netwerken zet Herentals zich in voor de bescherming en verbetering van haar open ruimtes, door ontharding te stimuleren en zo de schaarse groene gebieden te behouden. Er wordt gewerkt aan het creëren van een robuust sponslandschap dat beter in staat is om water vast te houden en te infiltreren, wat essentieel is in het licht van klimaatverandering. De stad bevordert ook een biodiverse en historisch leesbare omgeving door natuur te herstellen en recreatieve netwerken af te stemmen op de natuurlijke omgeving om de belevingswaarde te verhogen. Tenslotte wil Herentals levendige, groenblauwe stedelijke kernen ontwikkelen, waarbij groenblauwe strategieën ook binnen het bebouwde weefsel toegepast worden. Met deze doelstellingen draagt het beleidskader voornamelijk bij aan het versterken van de landschappelijke waarden.

Het actieplan bevat concrete en haalbare acties, die een positieve bijdrage kunnen leveren aan het behalen van de doelstellingen. Het valt wel op dat de opgenomen acties niet overeenkomen met het vooropgestelde ambitieniveau van de beleidskaders.

7. (GEWEST)GRENSOVERSCHRIJDENDE EFFECTEN

Er kan aangenomen worden dat de effecten van het Beleidsplan Ruimte Herentals zich niet zullen uitstrekken tot op het grondgebied van een ander Gewest of een andere Lidstaat.

Effecten tot op het grondgebied van de aangrenzende gemeenten) zijn niet volledig uit te sluiten, en dan met name voor wat de netwerkeffecten betreft (bv. thema's mobiliteit en water). Verwacht wordt dat die effecten in de eerste plaats positief zullen zijn.